

Studieplan 2020/2021

Årsstudium i bedriftsøkonomi - Studiesenteret.no

Studiepoeng: 60

Studiets nivå og organisering

Studiet er en grunnutdanning på 60 studiepoeng. Studiet er organisert som et deltidsstudium over to år. Undervisningen er nettbasert, med tilbud om seminarer på videokonferanse og eksamen på angitt lokalt studiesenter.

Bakgrunn for studiet

I næringslivet og i offentlig virksomhet er det stadig behov for personer med kompetanse på høgskolenivå i økonomi og administrasjon. En finner behovet i alle bransjer og på flere nivå. Studiet gir en kompetanse på innføringsnivå og kan med fordel tas i tillegg til annen høyere utdanning. Det gir også et godt grunnlag for å studere videre til bachelor- og deretter eventuelt til masternivå.

Vårt samfunn endrer seg kontinuerlig, dermed også den kompetansen som er nødvendig for å løse endrede arbeidsoppgaver. Mange personer som er i jobb har i dag et stort behov for kompetanseheving. Pga av arbeidssituasjon og livssituasjon må denne utdanningen tilpasses den enkelte. Årsstudiet i bedriftsøkonomi er et typisk studium som har et betydelig marked som nettbasert studium på heltid og deltid. Samtidig er dette et basisstudium som er godt egnet til å kombinere med andre studier i en bachelorgrad eller som en basis for å ta en bachelorgrad innen økonomisk-administrative fag.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

kandidaten

- har kunnskap om teorier og modeller for hvordan organisasjoner er bygd opp, hvordan de fungerer og hvordan man kan bidra til å videreutvikle en organisasjon
- har kunnskap om markedsteori og økonomiske aktørers valg
- har kunnskap om regnskap og økonomistyring
- har kunnskap om teorier og modeller for hvordan produkter og tjenester kan utvikles og markedsføres
- har kunnskap om matematikk og statistikk som metoder innenfor det økonomisk-administrative fagområdet

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg, herunder
  - definere, analysere og reflektere over organisasjonsmessige problemstillinger
  - lese, sette opp, forstå og analysere et finansregnskap
  - analysere sammenhengen mellom inntekter, kostnader og resultat
  - anvende matematikk i økonomiske fag, samt gjennomføre enkle statistiske beregninger og tolke resultatene av disse

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger skriftlig
- kan jobbe selvstendig og planlegge og gjennomføre varierte individuelle arbeidsoppgaver
- kan reflektere over og nyttiggjøre seg av tilbakemeldinger fra andre på egne arbeider

Målgruppe

Målgruppe

Førstegangsstuderende som ønsker seg et godt tilbud innen økonomi og administrasjon på innføringsnivå og personer med annen fag- eller profesjonsutdanning og som ønsker et faglig supplement innen økonomi og administrasjon.

Studiet som et nettbasert tilbud med samlinger, tilbys primært til studenter som er i

arbeid eller har en livssituasjon som ikke gjør det mulig å følge en tradisjonell utdanning på campus.

Det anbefales at studentene har et godt grunnlag i matematikk (S1+S2 eller tilsvarende). Studenter som har et svakere grunnlag i matematikk må forvente å legge ekstra arbeidsinnsats i emnet Matematikk for økonomer.

Relevans for arbeidsliv og videre studier

Studiet kvalifiserer for ulike funksjoner i private bedrifter og offentlig virksomhet. Hvilke funksjoner og stillinger avhenger i stor grad av om kandidaten tar utdanningen alene eller i tillegg til annen utdanning. Studenter som tar studiet som første utdanning, vil kunne være kvalifisert til enkel saksbehandling i private og offentlige organisasjoner. Studenter som tar studiet i kombinasjon med annen relevant høyere utdanning, vil kunne arbeide med varierte og krevende arbeidsoppgaver i privat næringsliv og offentlig forvaltning.

Kandidatene vil også være kvalifiserte for å fortsette på en bachelorutdanning innen økonomi og administrasjon. Studiet kan også inngå i en bachelorgrad i hht til [Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Innlandet](#), § 3-2.

Opptakskrav og rangering

Opptakskravet er [generell studiekompetanse](#).

Arbeids- og undervisningsformer

Det benyttes flere ulike undervisningsformer- og læringsformer,

- Forelesninger på streamformat
- Oppgaveseminarer på videokonferanse
- Gruppearbeid ved hjelp av digitale verktøy
- Nettbaserte oppgaver, andre øvingsoppgaver og obligatoriske oppgaver
- Selvstudium

Det benyttes regneark (for tiden Excel) i enkelte emner.

Vurderingsformer

Vurderingsformene i studiet er primært fire timers skriftlig eksamen. De ulike vurderingsformene som benyttes i studiet fremgår av den enkelte emnebeskrivelse. I de

tilfeller der studiet tilbys som nettbasert studium, vil det kunne benyttes andre vurderingsformer enn for tilsvarende heltidsstudium på campus.

Det forutsettes at alle deksamener må være bestått for at et emne skal vurderes til bestått.

Internasjonalisering

Det legges ikke opp til at studentene reiser på et utenlandsopphold i løpet av studiet.

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av 60 studiepoeng, 52,5 obligatoriske og ett valgemne på 7,5 studiepoeng innenfor økonomi- og ledelsesfag.

Studenter som ønsker å bygge på studiet med Påbygging i økonomi og administrasjon og Påbygging i regnskap og økonomirådgivning med tanke på framtidig bachelorgrad i regnskap og økonomirådgivning ved Høgskolen i Innlandet, bør velge Økonomistyring. Det er også dette emnet som vil bli tilrettelagt for i timeplanen og eksamensplanen for studenter som tar Årsstudium i bedriftsøkonomi gjennom Studiesenteret.no. Det er forøvrig mulig å velge andre økonomi- og ledelsesemner som tilbys av Høgskolen i Innlandet gjennom Studiesenteret.no.

Studenter som ønsker å søke seg videre på Bachelor i økonomi og administrasjon ved Høgskolen i Innlandet, anbefales å velge emnet Informasjonskompetanse og metode. Undervisning tilbys bare på studiested Rena. Årsstudium i bedriftsøkonomi vil da være likt første år på Bachelor i økonomi og administrasjon på studiested Rena.

Kull

2020

Emneoversikt

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
3MET120 / SMET120 / HMET120 / KMET120	<u>Matematikk for økonomer</u>	7,5	O	7,5			
3REV100 / SREV100 / HREV100 / KREV100	<u>Grunnleggende regnskap</u>	7,5	O	7,5			
3ORG100 / SORG100 / ROORG100 / HORG 100 / KORG100	<u>Organisasjonsforståelse</u>	7,5	O		7,5		
3BED100 / SBED100 / HBED100 / KBED100	<u>Grunnleggende bedriftsøkonomi</u>	7,5	O		7,5		
3MAR100 / SMAR 100 / HMAR100 / KMAR100	<u>Markedsføring</u>	7,5	O			7,5	
3REV220 / SREV220 / HREV220 / KREV220	<u>Økonomistyring</u>	7,5	V			7,5	
3SAM120 / SSAM120 / HSAM120 / KSAM120	<u>Mikroøkonomi</u>	7,5	O				7,5
3MET130 / SMET130 / HMET130 / KMET130	<u>Statistikk for økonomer</u>	7,5	O				7,5
Sum:				15	15	15	15

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Angående valgemne

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester
				Sum:

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

3MET120 / SMET120 / HMET120 / KMET120 Matematikk for økonomer

Emnekode: 3MET120 / SMET120 / HMET120 / KMET120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har teoretiske kunnskaper i elementær algebra, algebraiske operasjoner, analyse av ulike type funksjoner, algebraiske og geometriske rekker, finansmatematikk, derivasjon og integralregning på det nivå som er nødvendige for å kunne nå ferdighetsutbyttene i emnet og kunne knytte matematikkunnskapen til problemstillinger innenfor samfunns- og bedriftsøkonomi

Ferdigheter

Studenten

- behersker et bredt spekter av algebraiske operasjoner, inkludert løsning av ulikheter, likninger og systemer av likninger
- kan analysere polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, eksponentialfunksjoner, logaritmiske funksjoner og kombinasjoner av disse
- kan derivere funksjoner og analysere funksjoners nullpunkter, kontinuitet, monotoniegenskaper, ekstremverdier og elastisitet
- kan analysere ulike funksjonstyper av flere variabler, inkludert Cobb-Douglasfunksjoner og funksjoner med eksponential- og logaritmeelementer. Dette innebærer å finne og klassifisere stasjonære punkter innenfor et avgrenset område fastsatt ved bi-betingelser, herunder anvendelse av Lagranges metode.
- kan analysere aritmetiske og geometriske rekker og konvergens av geometriske rekker.
- kan løse problemer innenfor finansmatematikk, inkludert annuiteter, nedbetaling av lån, oppsparingsannuiteter og nåverdi
- kan anvende grunnleggende integralregning i tilknytning til de funksjonstyper som inngår

Generell kompetanse

Studenten

- har ferdigheter i logisk og analytisk tenkning som gir grunnlag for å forstå matematisk modellering i økonomiske sammenhenger og for å kunne arbeide med problemorienterte oppgaver som krever matematikkforståelse

Innhold

- Elementær algebra
- Algebraiske operasjoner
- Analyse av ulike typer funksjoner
- Algebraiske og geometriske rekker
- Finansmatematikk
- Derivasjon
- Integralregning

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsninger og veiledning.

Studenter som har et svakere matematikkgrunnlag enn S1+S2 fra videregående skole

(eller tilsvarende) huset må forvente å legge ekstra arbeidsinnsats i emnet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 2-4 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice og/eller skriftlige innleveringer. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnets start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter

På grunn av Koronaviruspandemien ble det høsten 2020 gjort endringer i eksamensform på emnet 3MET120/KMET120/HMET120 og SMET120.

Den nye eksamensformen for eksamen i emnet 3MET120/KMET120/HMET120 høsten 2020 er 4,5 timers individuell hjemmeeksamen.

Den nye eksamensformen for eksamen i emnet SMET120 høsten 2020 er individuell hjemmeeksamen over 28 timer, bestående av én skriftlig og én muntlig del. Del 1: 4,5 timers individuell hjemmeeksamen. Del 2: Innlevering av individuell muntlig videopresentasjon. Muntlig del av eksamen må være bestått, men vil ellers kun benyttes til å bekrefte karakteren fra den skriftlige delen av eksamen

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Formelsamling.
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3REV100 / SREV100 / HREV100 / KREV100 Grunnleggende regnskap

Emnekode: 3REV100 / SREV100 / HREV100 / KREV100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan gjøre rede for formålet med finansregnskapet samt sentrale krav og rammebetingelser det må tilfredsstill
- kan forklare finansregnskapets oppbygging fra registrering av transaksjoner til påvirkning av resultat og balanse
- kan klassifisere økonomiske transaksjoner i tråd med norsk standard kontoplan
- kan gjengi grunnleggende regnskapsprinsipper og rapporteringskrav
- kan skille mellom begrepene utgift/utbetaling/kostnad, inntekt/innbetaling som grunnlag for korrekt regnskapsmessig behandling

Ferdigheter

Studenten

- kan forstå vanlig forekommende transaksjoner i et regnskap
- kan forstå vanlig forekommende periodiseringer i et regnskap
- kan lese og forstå resultatregnskap for en periode og balanserapport ved periodeslutt med utgangspunkt i transaksjonssammendrag / saldobalanse
- kan forstå nøkkeltallsanalyser av en bedrifts lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet ut fra informasjon i finansregnskapet og eventuell tilleggsinformasjon

Generell kompetanse

Studenten

- kan gjøre rede for regnskapet som informasjonskilde
- kan medvirke i løpende regnskapsregistrering samt utarbeiding av årsregnskap i tråd med god regnskapsskikk, standarder og lovgivning

Innhold

- Regnskapets oppbygging
- Standard kontoramme og -plan
- Krav til dokumentasjon og oppbevaring
- Merverdiavgift
- Lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift og skattetrekk
- Avskrivninger
- Øvrige periodiseringer og avsetninger
- Verdivurderingsregler
- Regnskapsavslutning med presentasjon av resultatregnskap og balanse
- Enkle nøkkeltall

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsinger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen.

Prestasjonen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det høsten 2020 gjort endringer i eksamensform på emnet 3REV100/HREV100/SREV100. Den nye eksamensformen for eksamen i 3REV100/HREV100/SREV100 høsten 2020 er 4,5 timers individuell hjemmeeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Særtrykk av Regnskapsloven og Bokføringsloven og forskrifter eller lovsamlinger hvor disse inngår, f eks. Revisors håndbok
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3ORG100 / SORG100 / RORG100 / HORG 100 / KORG100

Organisasjonsforståelse

Emnekode: 3ORG100 / SORG100 / RORG100 / HORG 100 /
KORG100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst / Vår

Høstsemester for Bachelor i økonomi og administrasjon og Årsstudium i bedriftsøkonomi. Vårsemester for øvrige studier.

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan gjøre rede for grunnleggende organisasjonsprosesser som målsettings-, beslutnings-, kommunikasjons- og informasjonsprosesser
- kan gjøre rede for teorier for organisasjonskultur, samt og makt og konflikter i organisasjoner

- kan gjøre rede for sentrale motivasjons- og belønningsteorier
- kan gjøre rede for ulike teorier om læring og endring på individnivå og organisasjonsnivå
- kan beskrive ulike teorier om ledelse
- kan gjøre rede for sammenhenger mellom organisasjonen og dens interesser og omgivelser

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende ulike teoretiske tilnærminger og perspektiver for å forstå organisasjoners virkemåter
- kan drøfte og analysere typiske organisatoriske problemer og dilemmaer, samt foreslår løsninger på disse
- kan diskutere organisasjonstemaer på en systematisk måte

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere selvstendig om hvordan organisasjoner fungerer
- kan vurdere organisasjonsmessige løsninger, prioriteringer og beslutninger på et selvstendig faglig grunnlag

Innhold

- Mål, strategi og effektivitet
- Organisasjonsstruktur og formelle organisasjonsprosesser
- Organisasjonskultur, makt og konflikter i organisasjoner
- Organisasjoners omgivelser
- Motivasjon og mellommenneskelige relasjoner
- Beslutnings- og kommunikasjonsprosesser i organisasjonen
- Læring og innovasjon
- Endring og organisasjonsutvikling
- Ulike teorier om ledelse i organisasjoner

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, gruppearbeid med diskusjon av case for å koble teori og praksis.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er arbeidskrav i emnet. Form, omfang, antall og gjennomføringsmåte fastsettes for det enkelte semester og kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det høsten 2020 gjort endringer i eksamensform på emnet. Den nye eksamensformen for eksamen høsten 2020 er 6 timers individuell hjemmeeksamen.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det våren 2021 gjort endringer i eksamensform på emnet. Den nye eksamensformen for eksamen våren 2021 er 6 timers individuell hjemmeeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3BED100 / SBED100 / HBED100 / KBED100 Grunnleggende bedriftsøkonomi

Emnekode: 3BED100 / SBED100 / HBED100 / KBED100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/REV100 Grunnleggende regnskap og 3MET120 Matematikk for økonomer eller tilsvarende, samt kunnskap og ferdigheter i bruk av regneark.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan beskrive økonomifunksjonene i virksomheten, samt de grunnleggende trekkene og elementene i et økonomistyringssystem
- kan forklare kostnadsteorien
- kan forklare bedriftens tilpasning i markedet under ulike markedsformer
- kan forklare selvkost- og dekningsbidragsprinsippet, herunder hvordan kostnads-, volum- og resultatanalyser kan anvendes i analyser
- kan forklare ulike prinsipper og metoder for produktkalkulasjon, herunder

grunnleggende forutsetninger for og svakheter med de tradisjonelle kalkulasjonsmetodene

- kan forklare hensikten med og utforming av enkle driftsregnskap

Ferdigheter

Studenten

- kan med basis i kostnads- og markedsteorien;
  - analysere og diskutere foretakets tilpasning under ulike markedsformer
  - analysere konsekvenser av prisendring og prisdifferensiering
  - beregne og fortolke ulike elastisiteter
- kan utarbeide kalkyler etter selvkost- og bidragsprinsippet
  - gjennomføre kostnads-, resultat- og volumanalyser
  - gjennomføre analyser av optimale produktvalg i situasjoner med begrenset ressurstilgang
  - gjennomføre følsomhetsanalyse, samt vurdere virksomhetens markedsrisiko ut fra bidragskalkyler og kostnadsstruktur
  - kan utarbeide enkle driftsregnskap, herunder hensynta resultatkonsekvenser av beholdningsendringer og ulike beholdningsvurderinger

Generell kompetanse

Studenten

- kan anvende det bedriftsøkonomiske begrepsapparatet for å kommunisere med andre innenfor fagområdet
- kan bidra til god økonomistyring i bedriften gjennom modellbasert innsikt i kortsiktige driftsbeslutninger, kalkulasjon, prising og driftsregnskap
- kan formidle og rapportere bedriftsøkonomiske analyser og vurderinger

Innhold

- Målet med virksomheten og virksomheten sin plass i det økonomiske system
- Ulike markedsformer og bedriftens tilpasning i markedet – om pris og etterspørsel
- Kostnadsteori og kostnadsstruktur
- Dekningsbidragsmodellen og kostnads-, resultat- og volumanalyser
- Kalkulasjon og produktprising
- Lønnsomhetsanalyser og risikovurderinger
- Produktvalg og produktprioritering under knappe ressurser

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsning. Regneark benyttes i oppgaveløsning.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers individuell, skriftlig skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det våren 2021 gjort endringer i eksamensform på emnet. Den nye eksamensformen for eksamen våren 2021 er 4,5 timers individuell hjemmeeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk/administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MAR100 / SMAR 100 / HMAR100 / KMAR100 Markedsføring

Emnekode: 3MAR100 / SMAR 100 / HMAR100 / KMAR100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan beskrive markedsføringens rolle og funksjon for å oppnå god verdiskaping
- kan gjøre rede for markedsføringsfagets utvikling, perspektiver og sentrale begreper
- kan forklare begrepene markeds-/kundeorientering og hvilken betydning disse har for virksomheter
- kan drøfte markedsplanleggingsprosessen og tilhørende begreper, teorier og prosesser, med fokus på:
  - hvordan de markedsmessige omgivelsene påvirker virksomheten
  - hvordan virksomheten kan segmentere, velge målgruppe og posisjonere seg
  - målsetting, overordnet strategi, bruken av ressurser og konkurransevirkemidler

- kan diskutere hvordan verdi for kunden skapes og hvordan dette påvirker kundens/brukerens lojalitet og tillitt.

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende teori og modeller til å drøfte og analysere virksomhetens markedsføringsutfordringer
- kan planlegge, utarbeide og vurdere en analyse av virksomhetens makromiljø, konkurransesituasjon og kunder
- kan argumentere for valg av strategiske beslutninger og markedsaktiviteter basert på markedsanalysen
- kan vurdere etiske problemstillinger og samfunnsansvar i markedsanalyser

Generell kompetanse

- har kunnskap om forhold som påvirker etterspørsel etter virksomhetens tilbud og dermed virksomhetens inntekter

Innhold

- Markedsføringens begreper og perspektiver, nasjonalt og internasjonalt
- Markeds- og kundeorientering
- Kjøpsatferd på bedrifts- og forbrukermarked
- Strategi og markedsplanleggingsprosessen
- Segmentering, målgruppeutvelgelse og posisjonering
- Markedsstrategier og bruk av konkurransevirkemidler
- Utvikling av et markedstilbud og merkevarebygging
- Markedsetikk og samfunnsansvar
- Digital markedsføring

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, selvstendig arbeid og oppgaveløsning i grupper.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens

læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det høsten 2020 gjort endringer i eksamensform på emnet. Den nye eksamensformen for eksamen høsten 2020 er 6 timers individuell hjemmeeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3REV220 / SREV220 / HREV220 / KREV220 Økonomistyring

Emnekode: 3REV220 / SREV220 / HREV220 / KREV220

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HBED100 Grunnleggende bedriftsøkonomi og 3/S/HREV100 Grunnleggende regnskap eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan forklare oppbyggingen av, forutsetninger for, og anvendelser av henholdsvis bidrags-, selvkost- og aktivitetsbaserte kalkyler
- kan beskrive ulike driftsregnskapsmodeller med tilhørende anvendelsesområder
- kan skille relevante fra ikke relevante kostnader i kortsiktige driftsrelaterte beslutninger
- kan identifisere forskjeller mellom driftsregnskap og kortsiktig likviditetsoppfølging
- kan gjøre rede for teknikker i budsjettering og sammenhengene mellom de sentrale delbudsjettene som inngår i et samlet budsjettssystem
- kan beskrive standard modeller for desentralisert økonomisk styring

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende styrings- og kontrollgrunnlag for en virksomhets drift i form av kalkyler, standarder, budsjetter og driftsregnskap
- kan tallfeste hvordan avvik mellom oppnådd og budsjettet resultat fra periodens drift kan forklares ved dekomponering av totalavvik i henholdsvis salgpris-, salgsvolum-, faktorpris- og faktorproduktivitetsavvik
- kan trekke ut relevant informasjon fra kalkyler og driftsregnskap for å ta kortsiktige driftsrelaterte beslutninger
- kan beregne og analysere virkningene av de kortperiodiske driftsbudsjettene

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle beslutnings- og styringsrelevant informasjon for løpende (kortperiodisk) økonomistyring i strukturert rapportform

Innhold

- Kalkyler
- Prissetting
- Budsjetter
- Driftsregnskap og styringsrapporter
- Avviksanalyser
- Beslutningsrelevante kostnader
- Aktivitetsbasert kalkulasjon og styring
- Desentralisering av økonomisk ansvar
- «Just in time»

Arbeids- og undervisningsformer

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er arbeidskrav i emnet. Form, omfang, antall og gjennomføringsmåte fastsettes for det enkelte semester og kunngjøres ved semesterstart.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det høsten 2020 gjort endringer i eksamensform på emnet SREV220. Den nye eksamensformen for eksamen i emnet SREV220 høsten 2020 er 4,5 timers individuell hjemmeeksamen.

For høsten 2021 er vurderingsformen i SREV220 endret til 4,5 timers individuell hjemmeeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen i Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3SAM120 / SSAM120 / HSAM120 / KSAM120 Mikroøkonomi

Emnekode: 3SAM120 / SSAM120 / HSAM120 / KSAM120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HMET120 Matematikk for økonomer eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

- kan vise og forklare hvordan konsumenter fatter beslutninger basert på preferanser, priser og inntekt
- kan vise og forklare hvordan produsenter fatter beslutninger basert på teknologi og faktorpriser
- kan gjøre rede for forutsetningene i markedsteorien og markedsmekanismenes virkemåte
- kan anvende mikroøkonomisk teori og modeller til å forklare samspillet mellom konsumenter og produsenter i en markedslukevekt
- kan gjøre rede for ulike former for markedssvikt
- kan forklare hvorfor mikroøkonomisk teori kan betraktes som faglig grunnlag for andre økonomiske fag

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende grafiske og matematiske mikroøkonomiske modeller for å analysere markedslikevekten og samfunnsøkonomisk effektiv i ulike konkurransesituasjoner og for å analysere enkle anvendte problemer
- kan vurdere hvordan ulike former for økonomisk politikk virker på enkeltaktørers adferd og derigjennom priser, produksjon, effektivitet og inntektsfordeling

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere over forholdet mellom individuelle økonomiske valg og samfunnsøkonomiske konsekvenser av valgene
- kan formidle økonomiske resonnementer til andre ved hjelp av grafiske og matematiske mikroøkonomiske modeller, samt intuitive resonnementer

Innhold

- Konsument- og produsentteori
- Ulike konkurranseformer
- Økonomisk effektivitet
- Markedssvikt
- Virkninger av offentlige inngrep i markeder
- Anvendte problemstillinger
- Grafiske og matematiske modeller

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger og oppgaveløsning, individuelt og i grupper.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det våren 2021 gjort endringer i eksamensform på emnet. Den nye eksamensformen for eksamen våren 2021 er 4,5 timers individuell hjemmeeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk / administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MET130 / SMET130 / HMET130 / KMET130 Statistikk for økonomer

Emnekode: 3MET130 / SMET130 / HMET130 / KMET130

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Anbefalte forkunnskaper: 3/S/HMET120 Matematikk for økonomer eller tilsvarende

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- kan presentere og tolke statistiske data ved hjelp av sentral- og spredningsmål, frekvensfordelinger og grafiske metoder
- kan anvende terminologien for og forklare sammenhengen mellom utfall, utfallsrom, begivenheter og sannsynligheter
- kan gjøre rede for sannsynlighetsfordelinger, samt simultane sannsynlighetsfordelinger, herunder beregning av forventning, varians og kovarians
- kan forklare skillet mellom deskriptiv statistikk og statistisk inferens, samt gi eksempler på fallgruver knyttet til det å generalisere på bakgrunn av data

Ferdigheter

Studenten

- kan analysere sannsynlighetsfordelinger og beregne forventning og varians til en stokastisk variabel og videreføre dette til lineære kombinasjoner av stokastiske variable
- kan velge sannsynlighetsmodell og regne med diskrete og kontinuerlige sannsynlighetsfordelinger, inkludert Binomisk fordeling, Hypergeometrisk fordeling, Poissonfordeling, Normalfordeling og t-fordeling
- kan estimere ukjente parametere, både punktestimering og intervallestimering
- kan gjennomføre hypotesetesting i målemodell og binomisk modell og vurdere ulike testmetoder; tolke signifikansnivå, signifikanssannsynlighet og teststyrke
- kan foreta kjikvadrattester, både til modelltesting og testing av uavhengighet
- kan anvende og tolke regresjonsanalyse, både ved estimering og hypotesetest av regresjonskoeffisienten og kunne beregne og tolke korrelasjonskoeffisienten.

Generell kompetanse

Studenten

- behersker runnleggende sannsynlighetsregning, inkludert sannsynlighetsmodeller, kombinatorikk, utvalgsmoeller, betingede sannsynligheter, lov om total sannsynlighet, Bayes lov og uavhengighet
- kan kjenner til bruk av statistiske metoder innen et bredt spekter av problemstillinger knyttet til det økonomisk-administrative fagområdet
- har det nødvendige metodegrunlaget i sannsynlighetsregning og statistikk for andre emner i studiet og for å kunne jobbe med problemorienterte oppgaver som krever statistikkforståelse

Innhold

- Presentasjon og tolkning av statistiske data
- Sannsynlighetsregning
- Sannsynlighetsfordelinger
- Sannsynlighetsmodeller
- Estimering av parametere
- Hypotesetesting
- Regresjonsanalyse
- Kjikvadrattester

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning og selvstendig arbeid.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er 1-3 arbeidskrav i emnet. Arbeidskravene vil kunne bestå av multiple choice, regnearkøvelser, øvelser i statistikkprogram og/eller skriftlig innlevering. Antall arbeidskrav og formen på disse opplyses høgskolens læringsplattform ved emnet start.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det våren 2021 gjort endringer i eksamensform på emnet. Den nye eksamensformen for eksamen våren 2021 er 4,5 timers individuell hjemmeeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Formelsamling
- Kalkulator i tråd med retningslinjer for kalkulatorbruk på de økonomisk/administrative studiene ved Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap. Oppdaterte retningslinjer foreligger og formidles til studentene ved oppstart av hvert studieår.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap